

Boligpolitikk for leieboerne starter med en ny husleielov

I Norge skal alle bo trygt og godt – bortsett fra leieboerne. Norske leieboere har høyere bokostnader og dårligere bokvalitet enn de som eier sin bolig. Leieboere er mindre fornøyde med livet, føler seg mindre trygge i nabolaget, og har mindre eierskapsfølelse til sitt nærområde. Skattefordeler kan leieboerne se langt etter. Derimot er det leieboerne som finansierer boligdrømmen for mange av boligeierne, som leier ut deler av boligen, eller bolig nummer to og tre, samtidig som at boligeierne subsidieres over skatteseddelen.

Det siste året har husleiene økt eksplosivt i de store byene, uten at lønnsveksten er i nærheten av å følge prisveksten. Husleia er for mange den største utgiftsposten, og økningen det siste året har vært på 6-7 prosent. Vi frykter at dette bare er starten på en vill prisgalopp. Mange leieboere klarer ikke denne prisstigninga, og må flytte ut av hjemmet sitt til en mindre leilighet, kanskje i en annen del av byen. Mange barnefamilier befinner seg på leiemarkedet, og vi vet at det medfører en stor belastning å måtte flytte fra nabolag, venner og nærskole, fordi husleia har blitt for dyr. Studenter må ha ekstrajobber som går ut over studiene for å betale husleia, og beboere i kommunale utleieboliger lever i dyp fattigdom. Lavinntektshusholdninger er overrepresenterte på leiemarkedet.

For andre leieboere er det standarden som er den største utfordringen. Trekkfulle leiligheter med høye strømregninger er en realitet for mange leieboere, og private utleiere har få insentiver for til å innføre strømsparende tiltak når det er leieboeren som betaler strømregninga. Utleieboliger er generelt mer trekkfulle og dårligere isolerte enn eierboliger, og leieboere er mer utsatt for strømfattigdom enn boligeiere.

Muggsopp, dårlig standard og utleiere som låser seg inn i boligen er også en del av bildet når du befinner deg på leiemarkedet.

Kommunalminister Sigbjørn Gjelsvik mener tydeligvis at dagens lov er god nok, og han peker på et landsdekkende Husleietvistutvalg og bedre informasjon om plikter og rettigheter som løsninger, men hva hjelper det at du kan klage utleieren inn for Husleietvistutvalget når kontrakta skal fornyes neste år. Da er det bedre å sitte stille i båten, i håp om at kontrakta blir fornya og du slipper å miste hjemmet ditt ennå en gang.

Den norske boligpolitikken går ut på at alle skal bo trygt og godt. Som boligeier oppnår de fleste dette målet.

Men vi kan ikke alle bli boligeiere. Antallet leieboere har steget med 90.000 på fem år, og 1 million nordmenn leier nå sitt hjem. For at det boligpolitiske målet skal omfatte oss alle, trenger vi nye verktøy i den boligpolitiske verktøykassa. Vi må begynne med det viktigste – et nytt juridisk rammeverk for utleie, som sikrer at det skal være trygt og godt å bo i Norge, også som leieboer. En ny husleielov vil kunne legge grunnlag for langsiktige boforhold, overkommelige husleier, medvirkning og rettsikkerhet for leieboerne.

Også denne regjeringa svikter leieboerne. Men det er ikke for sent å snu. Nedsett et lovutvalg for en ny husleielov nå.

Disse organisasjonene støtter pr 30.11.22 oppropet om Boligpolitikk for leieboerne starter med en ny husleielov:

- Leieboerforeningen
- Mental Helse
- LO i Oslo
- Leieboerforeningens lokallag for beboere i kommunale boliger i Oslo
- JURK – Juridisk rådgivning for kvinner
- SPIRE
- Gatejuristen
- Ung rettshjelp
- Kvinnefronten
- Boligstiftelsen i Trondheim
- Velferdsalliansen
- AAP-aksjonen
- Svartlamon boligstiftelse
- MIRA-senteret
- Foreningen for human narkotikapolitikk